

Eiropas Parlaments aicina labāk aizsargāt pārrobežu un sezonas darbiniekus

Aizsargājot pārrobežu darba ņēmējus.

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/protecting-cross-border-workers_N01-PUB-200622-CROS_ev

EP deputāti vēlas aktīvāku rīcību, lai nodrošinātu godīgus darba apstākļus un aizsargātu pārrobežu un sezonas darbinieku veselību un drošību.

Eiropas Parlaments 19. jūnijā [pieņēma rezolūciju](#) par pārrobežu un sezonas darba ņēmēju Eiropas aizsardzību saistībā ar [Covid-19 krīzi](#) un pēc tās, kurā ietverti tādi jautājumi kā darbaspēka mobilitāte, nestabili darba apstākļi un drošības pasākumu trūkums. EP deputāti aicina nodrošināt labāku aizsardzību un [vienlīdzīgas darba un sociālās tiesības visiem darba ņēmējiem](#).

Līdz ar iekšējo robežu slēgšanu un personu brīvas pārvietošanās ierobežojumiem, uzņēmumu saimnieciskās darbības apturēšana koronavīrusa pandēmijas rezultātā, atklājās pašreizējā regulējuma nepilnības un trūkumi attiecībā uz pārrobežu strādnieku aizsardzību un darba apstākļiem.

Daudzi mobilie darba ņēmēji ir būtiski svarīgi preču un pakalpojumu nodrošināšanai galvenajās ekonomikas nozarēs kā lauksaimniecība un pārtikas ražošana, būvniecība un transports, pakalpojumu sniegšana sociālās un veselības aprūpes jomās, un tie noteikti var sekmēt ekonomikas atveseļošanu pēc pandēmijas.

Kas ir pārrobežu darba ņēmēji?

- Pārrobežu darba ņēmējs ir nodarbināts ES dalībvalsts pierobežas zonā, bet katru dienu vai vismaz reizi nedēļā atgriežas tās kaimiņvalsts pierobežas zonā, kurā viņš dzīvo, un kuras valstspiederīgais viņš ir.
- Norīkots darba ņēmējs ir darba devēja uz laiku nosūtīts sniegt pakalpojumu citā ES dalībvalstī saistībā ar pakalpojumu līgumu, norīkojumu grupas iekšienē vai izīrēšanu ar pagaidu aģentūras starpniecību.
- Sezonas darbinieks dodas uz kādu dalībvalsti uz laiku, lai tajā uzturētos un veiktu ciklisku darbu (piemēram, tūrisma vai lauksaimniecības nozarē).

Daudzi pārrobežu un sezonas darba ņēmēji ir nodarbināti saskaņā ar īstermiņa darba līgumiem, kas viņiem nodrošina tikai nelielu darba drošību un nepietiekamu sociālo nodrošinājumu vai tādu neparedz vispār. Šie īstermiņa darba ņēmēji bieži vien dzīvo grupu izmitināšanas vietās un tas apgrūtina sociālo distancēšanos.

Darba inspektori vairākkārt ir ziņojuši par tiesību pārkāpumiem attiecībā uz darba laiku, dzīves apstākļiem, veselības un drošības standartu ievērošanu darbavietās, lai gan saskaņā ar ES tiesību aktiem pret mobilajiem darba ņēmējiem ir jāizturas līdzīgi kā pret māsaimniecībās nodarbinātajiem.

EP aicina pareizi piemērot ES tiesību aktus, lai nodrošinātu tiesības uz vienādu atalgojumu par vienādu darbu vienā tajā pašā vietā.

800,000

Tiek lēsts, ka katru gadu ES tiek pieņemti no 800 000 līdz vienam miljona sezonas darbinieku, galvenokārt lauksaimniecības un pārtikas nozarē.

Ko EP vēlas?

Eiropas Parlaments aicina pareizi piemērot spēkā esošo ES tiesību aktus un veicināt labāku koordināciju starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un aizsardzību pārrobežu un sezonas strādniekiem, tostarp:

- Pasākumi **darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzībai, taisnīgi darba apstākļi**, tostarp pienācīgs ar atalgojumu nesaistīts mājoklis.
- Identificēt **nepilnības spēkā esošo ES un valstu tiesību aktu regulējumā** un izpildē un, iespējams, **pārskatīt spēkā esošo tiesisko regulējumu**.
- Palielināt saskaņotu un kopīgu pārrobežu **darba inspekciju skaitu**.
- Apkarot ļaunprātīgu apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas praksi un nodrošināt, lai **Eiropas Darba iestāde (EDI)** uzsāk pilnas jaudas darbību;
- Nodrošināt, ka darba ņēmējiem ir **pilnīga informācija par savām tiesībām un pienākumiem** saprotamā valodā, kā arī par iespējamiem **riskiem un veicamajiem drošības pasākumiem**.
- Ātri panākt vienošanos par pārskatītajiem **sociālā nodrošinājuma koordinācijas noteikumiem**, lai apkarotu krāpšanu sociālā nodrošinājuma jomā. Par noteikumiem pašlaik notiek sarunas starp Parlamentu, Padomi un Komisiju.

EP deputāti aicina dalībvalstis, kas to vēl nav izdarījušas, **pēc iespējas ātri atcelt visus ceļošanas ierobežojumus** un diskriminējošas norobežošanās attiecībā uz pārrobežu un sezonas strādniekiem, lai novērstu darbaspēka trūkumu galvenajās nozarēs.

Mobile darbinieki skaitļos (2018. gada dati)

- 17 miljoni ES pilsoņu dzīvo un strādā citā ES valstī, kas nav viņu pilsonības valsts (3,9 % no kopējā darbaspēka).
- ES ir 1,5 miljoni pārrobežu darba ņēmēju.
- Lielākais pārrobežu darba ņēmēju skaits devās no Polijas uz Vāciju (125 000).
- Patlaban notiek vairāk nekā 2,3 miljoni darbā norīkošanas darbību, kuru veikšanai pakalpojumus sniedz citā dalībvalstī.

Pēc 2020. gada 26. martā Eiropadomes locekļu pieņemtā kopīgā paziņojuma Eiropas Komisija 30. martā izdeva pamatnostādnes, lai īstenotu saskaņotu pieeju ES līmenī un nodrošinātu, ka

mobīlie darba ņēmēji, jo īpaši tie, kas ir būtiski cīņā pret Covid-19 pandēmiju, var netraucēti sasniegt savu darba vietu. Tajā bija iekļauts neizsmeļošs kritisko darbinieku saraksts, piemēram, veselības aprūpes speciālisti, bērnu un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpes darbinieki, zinātnieki ar veselību saistītās nozarēs, kā arī pārtikas nozares darbinieki, kuriem būtu jānodrošina netraucēta un ātra robežas šķērsošana, tostarp jāpiemēro samērīga veselības pārbaude.

EP Nodarbinātības komitejas (EMPL) deputāti 26. maijā [apsprida ziņojumus par nestabiliem pārrobežu darba ņēmēju darba apstākļiem](#) ar Horvātijas prezidentūras ES, Komisijas un Eiropas Darba iestādes pārstāvjiem. EP deputāti 18. jūnijā, pirms gala balsojuma par rezolūcijas projektu, [apsprida šo jautājumu plenārsēdē](#).

Nākamie soļi

Paredzams, ka Eiropas Komisija, reaģējot uz EP aicinājumu, drīzumā izdos jaunas īpašās pamatnostādnes pārrobežu un sezonas darba ņēmēju aizsardzībai saistībā ar Covid-19.

Papildu informācija

[Procedūras dokumentācija](#)

[EP Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja](#)

[Eurostat: mobilitāte Eiropā \(2019. gada dati\)](#)